

**Poikkeuksellinen säännöllinen työaika. Pienryhmäkoti.
Dnro 21/2016, annettu 20.1.2017**

Oikaisuvaatimus hylättiin.

Oikaisuvaatimuksen tekijä: X Oy / Pienryhmäkoti Y

Vireille: 17.10.2016

Oikaisuvaatimuksen kohde:

Lounais-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen päätös dnro LSAVI/470/04.07.02/2016, joka on annettu 16.9.2016.

X Oy / Pienryhmäkoti Y on 7.9.2016 hakenut aluehallintovirastolta lupaa teettää työaikalain (605/1996) 14 §:n mukaista poikkeuksellista työaikaa yksityisessä sijaishuolto tarjoavassa laitoksessa sen kuudella ohjaajalla. Lupaa on haettu 1.8.2016 lukien kolmeksi vuodeksi. Hakemusta tehtaässä työaika on ollut 7 tuntia 40 minuuttia päivässä ja 38 tuntia 20 minuuttia viikossa ja käytössä on ollut kaksi vuoroa.

Yhtiö on hakenut lupaa 24 tunnin pituisiin työvuoroihin, jotka alkaisivat kello 11.00. Työvuoron aikana työntekijällä on mahdollisuus 6 - 8 tunnin pituiseen lepoon yöaikana. 24 tunnin työvuoron jälkeen on kaksi vapaata.

Kuvaus työvuoron aikaisista tehtävistä ja niiden ajallisesta sijoittumisesta:

klo

11	vuoro alkaa, päiväraporttien luku ja kotitehtävien hoitaminen (talo on ”tyhjä”)
13	lapset ja nuoret saapuvat koulusta, läksyissä ja kokeisiin valmistautumisessa auttamista, välipala ym.
16	päivällisen valmistelu, päivällinen ja kahvi
17.30	lasten ja nuorten harrastukset, yhdessäoloa, yhteydenpito vanhempiin
19.30	nuorimpien lasten iltatoimet, iltapala
22.00	nuoret huoneisiin, hiljaisuus, työntekijä kirjaa raportteja
23.30-6	lepohetki arkisin
0.30-8	lepohetki viikonloppuisin
6	herätys, aamutoimet ja aamupala
9	aamusiivouksia, raportointia, tietojen vaihto
11	vuoro päättyy

Lounais-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue on hylännyt poikkeuslupahakemuksen. Kysymys ei ole laadultaan sellaisesta työstä, johon lupa voidaan myöntää. Työtä ei tehdä vain aika ajoin sen vuorokautisen työajan kuluessa, jona työntekijän on oltava valmiina työhön. Aluehal-

lintovirasto on todennut, että kun työntekijöillä on työvuorossa valvontavastuu lapsista, ei edes yö-aikaa voida kokonaisuudessaan katsoa ajaksi, jolloin työtä ei tehtäisi lainkaan.

Oikaisuvaatimus ja sen perusteet

X Oy / Pienryhmäkoti Y on vaatinut, että työneuvosto myöntää poikkeusluvan alkuperäisen hakemuksen mukaan 24 tunnin pituisen työvuoron teettämiseen. Työssä noudatetaan säännöllistä kaksivuorotyötä ja työvuorot ovat klo 14 - 21.30 ja klo 11 - 11. Pitkä työvuoro alkaa päivällä kello 11, jolloin lapset ovat koulussa. Työvuoron aikana muun muassa päivällisen jälkeen työntekijällä on vapaahetki. Yöllä omistajat ”päivystävät”, jolloin työntekijälle taataan nukkumisrauha. Viikonloppuina omistajat tai heidän palkkaamansa sijaiset mahdollistavat edellä kuvatut rauhoittumishetket.

Perustelujen mukaan sosiaalialan keskeiseen kasvatustehtävään kuuluu normaalin arkirytmien sekä rutiinien vahvistaminen ja opettaminen. Tämä on mahdollista 24 tunnin pituisessa työvuorossa. Edelleen perusteluissa vedotaan tasa-arvoiseen kohteluun verrattaessa sosiaalialan työaikajärjestelyjä esimerkiksi turvallisuusalan ja armeijan työaikajärjestelyihin. Yhtiö korostaa, että 24 tunnin pituisen työvuoron ei ole osoitettu tutkimuksissa tai selvityksissä olevan vaaraksi työntekijälle. Järjestely sopii työntekijöille ja he ovat suunnitelleet muun elämänsä pitkän työvuoron mukaan.

Asianosaisen kuuleminen

Työneuvostosta ja eräistä työsuojelun poikkeusluvista annetun lain (400/2004) 10 §:n mukaan työnantajan on varattava ennen aluehallintoviraston päätöstä työehtosopimuslain (436/1946) nojalla sitovan työehtosopimuksen perusteella valitulle asianomaiselle luottamusmiehelle tai työehtosopimuslain (55/2001) 13 luvun 3 §:ssä tarkoitetulle luottamusvaltuutetulle mahdollisuus tulla kuulluksi asiassa joko suullisesti tai kirjallisesti. Jollei työpaikalla ole luottamusmiestä tai luottamusvaltuutettua, kuulemismahdollisuus on varattava työsuojeluvalluutetulle, ja jollei tätäkään ole, kuulemismahdollisuus on varattava kullekin työntekijälle, jota päätös koskee. X Oy on kuullut kaikkia pienryhmäkodin työntekijöitä ja he ovat myös allekirjoittaneet poikkeuslupahakemuksen. Työneuvosto ei näin ollen ole enää erikseen kuullut työntekijöitä.

Työneuvoston päätös:

Oikaisuvaatimus hylättiin.

Päätöksen perustelut:

Työaikalain (605/1996) 6 §:n mukaan säännöllinen työaika tulee järjestää enintään kahdeksaksi tunniksi vuorokaudessa ja keskimäärin enintään 40 tunniksi viikossa. Saman lain 14 §:n (1518/2009) 1 momentissa on kuitenkin säädetty mahdollisuudesta poiketa näistä rajoituksista aluehallintoviraston myöntämällä luvalla. Poikkeuslupa voidaan myöntää, jos työ on laadultaan sellais-

ta, että sitä suoritetaan vain aika ajoin sen vuorokautisen työajan kuluessa, jona työntekijän on oltava valmiina työhön.

Lupaharkinta on aina perustettava objektiivisesti arvioitavaan työn laatuun, eikä tätä edellytystä voida sivuuttaa esimerkiksi henkilöstön käsityksillä haetun työaikajärjestelyn tarpeellisuudesta tai sopivuudesta.

X Oy:n pienryhmäkoti Y:n ohjaajilla on poikkeuslupahakemuksen mukaan mahdollisuus levätä 24 tunnin työvuoron lomassa yöaikana arkisin noin kello 23.30:sta 6.00:een ja viikonloppuisin noin kello 0.30:sta 8.00:een. Myös muuna aikana on joitain ns. rauhoittumishetkiä. Toisaalta asiassa saadusta selvityksestä ilmenee, että muun ajan vuorokaudesta ohjaajat hoitavat tai avustavat kodissa asuvia sijaishuollossa olevia lapsia ja nuoria. Mainittujen tehtävien ohella henkilöstö suorittaa kodin toimintaa ylläpitäviä tehtäviä (mm. ruoanlaitto ja siivous). Yöaikaan sijoittuvasta tai muista työvuoron aikaisista lepojaksosta huolimatta kysymyksessä on keskeytymätön työsuoritus (ks. työneuvoston päätös 9/2016 sekä työtuomioistuimen päätökset TT 2016:105 ja TT 2016:106). Oikaisuvaatimuksen perusteluissa on tuotu esille, että pienryhmäkodin omistajat tai heidän sijaisensa ”päivystäisivät” yöaikaan turvaten työntekijälle lepo hetken. Poikkeuslupaa on kuitenkin haettu nimenomaan 24 tunnin pituiseen työvuoron teettämiseen ilman yöaikaan sijoittuvaa työstä vapautusta. Mainitusta päivystyksestä riippumatta koko 24 tunnin pituista työvuoroa on pidettävä työaikalain 4 §:ssä tarkoitettuna työaikana. Työneuvosto katsoo aluehallintoviraston tavoin, että työtä ei säännönmukaisuutensa ja siihen käytettävän ajan pituuden vuoksi voida pitää vain aika ajoin työvuoron kuluessa suoritettavana.

Oikaisuvaatimuksessa tarkoitettu ohjaajien työ ei edellä esitetyin tavoin laatunsa puolesta täytä poikkeuslupan myöntämiseksi työaikalain 14 §:n 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä. Näin ollen asiassa ei ole perusteita muuttaa aluehallintoviraston tekemää hylkäävää päätöstä.

Oikaisuvaatimuksessa on vedottu tasa-arvoisen kohtelun vaatimukseen. Työneuvosto on aiemmin käsitellyt poikkeuslupan myöntämistä työaikalain 14 §:n 1 momentin perusteella nimenomaan pienryhmäkodissa tehtävään työhön (työneuvoston päätös 2/2016 ja 17/2016). Myös työtuomioistuin on vahvistanut työneuvoston tulkinnan päätöksellään TT 2016:105. Työneuvosto katsoo toimineensa asiassa hallintolain (434/2003) 6 §:n edellyttämin tavoin tasapuolisesti.

Sovelletut lainkohdat:

Työaikalain (605/1996) 14 §:n (1518/2009) 1 mom.

Hallintolain (434/2003) 6 §.

Päätös on yksimielinen ja se perustuu puheenjohtaja Pärnäsen sekä jäsenten Douglas, Niittylä, Romo ja Teronen mielipiteeseen.